

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/769/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3714203186
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3714203186.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovvej v právnej veci navrhovateľa I. H., bytom G., N. I. XXXX/XX proti odporcovi F. O. I., bytom K., L. XXXX/XX, o zvýšenie výživného, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 26. mája 2014, č.k. 8C/76/2014-27 takto

r o z h o d o l i :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z m e ň u j e takto:

Z v y š u j e výživné zo strany odporcu na navrhovateľa zo sumy 2.500,- Sk (82,98 eur) na sumu 200 eur mesačne s účinnosťou od 24.03.2014, ktoré je povinný odporca platiť k rukám navrhovateľa, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Vo zvyšujúcej časti návrh z a m i e t a .

Tým m e n í rozsudok Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 13.11.2003 č. k. 25P/10/2000-66 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19.10.2004 č. k. 11CoP/77/2004-81 v časti výživného na navrhovateľa.

Vo výroku o zročnom výživnom a vo výroku o náhrade trov konania, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zvýšil vyživovaciú povinnosť odporcu na navrhovateľa zo sumy 2.500,- Sk (82,98 eur) na sumu 230,- eur mesačne od 24.03.2014, ktoré je povinný poukazovať k rukám navrhovateľa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Zameškané výživné titulom jeho zvýšenia za obdobie od 24.03.2014 do 26.05.2014 vo výške 410,92 eur uložil odporcovi zaplatiť navrhovateľovi do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava III o poslednom zvýšení výživného č.k. 25P/10/2000 - 66 zo dňa 13.11.2003 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/77/04-81 zo dňa 19.10.2004. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že navrhovateľ študuje na VŠ, pripravuje sa na svoje budúce povolanie, a preto v zmysle § 62 Zákona o rodine je nutné ho považovať stále za dieťa, ku ktorému trvá vyživovacia povinnosť rodičov, pretože nie je schopný zatiaľ sám sa živiť. Skutočnosť, že si privyrába popri štúdiu brigádami, nemôže byť na jeho ujmu a nemôže mať vplyv na povinnosť otca alebo matky prispievať mu na výživu, sú to peniaze, ktorými si navrhovateľ dobrovoľne sám z vlastnej iniciatívy vylepšuje svoju životnú úroveň. Niet tiež sporu o tom, že matka navrhovateľa zarába nadštandardne, a to aj napriek prezentovanému poklesu zárobku zo sumy necelých 10 000,- eur, ktoré dosahovala pri poslednom zvýšení výživného, na sumu 2 700,- eur brutto, ktoré dosahuje v súčasnosti. Dieťa má vždy právo podieľať sa na životnej úrovni svojho

rodiča, a teda to, že matka zarába viac peňazí jej umožňuje, aby synovi prispievala vyššou sumou, než je bežné u vysokoškolača a ani táto skutočnosť nemôže v negatívnom zmysle ovplyvniť povinnosť otca prispievať navrhovateľovi výživným, ktoré bude primerané jeho majetkovým a zárobkovým pomerom. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že naposledy bolo výživné zvyšované v roku 2000, a to rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č.k. 25P 10/2000 zo dňa 13.11.2003, ktorým bola zvýšená vyživovacia povinnosť odporcu, vtedy na mal. I., zo sumy 1500,- Sk mesačne na sumu 2 500,- Sk mesačne, v prepočte 83,- eur. Od uvedenej doby, hoci matka podala návrh na zvýšenie výživného, k zvýšeniu výživného nedošlo, pretože KS v Bratislave rozsudkom č.k. 11CoP/202/09-116 z 27.10.2009 zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava III č.k. 37P/395/2008-100 zo dňa 14.04.2009, ktorým Okresný súd Bratislava III zvýšil výživné zo sumy 2.500,- Sk na sumu 140,- eur od 01.10.2008. Je teda nesporné, že k zvýšeniu vyživovacej povinnosti odporcu na navrhovateľa nedošlo už skoro 14 rokov. Čo sa týka navrhovateľa, oproti dobe, kedy bola naposledy zvýšená vyživovacia povinnosť odporcu k nemu, je navrhovateľ už dospelým človekom, študuje na VŠ, a teda je zrejme podstatná zmena pomerov na jeho strane. Jedná sa už o mladého muža, ktorého náklady nielen na výživu, ošatenie ale aj na kultúrne a športové vyžitie nepomerne vzrástli a samozrejme vzrástli aj v súvislosti so štúdiom, a to aj s ohľadom na charakter štúdia, ktoré navrhovateľ absolvuje. Pri zvyšovaní vyživovacej povinnosti súd prihliadal aj na možnosti a schopnosti odporcu platiť zvýšené výživné. Súd prvého stupňa konštatoval, že pri poslednej úprave výživného odporcu dosahoval príjem 18 800,- Sk, ktorý sa mu po zvýšení výživného na krátku dobu zvýšil až na sumu 26 638,- sk, avšak v čase, kedy matka podala návrh na zvýšenie výživného, t.j. v roku 2008, už došlo u neho k poklesu zárobku v dôsledku hospodárskej krízy, kedy mal znížený pracovný úväzok na 60% a jeho príjem už predstavoval len sumu 593,- eur. V súčasnosti však príjem odporcu je 1 038,- eur priemerne, čo je oproti príjmu, ktorý dosahoval v čase posledného zvyšovania výživného o viac ako 400,- eur viac. Je tiež pravda, že na strane odporcu nedošlo k zmene počtu vyživovacích povinností, stále má vyživovaciú povinnosť aj k synovi M., ktorý má v súčasnosti 14 rokov. Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že na strane navrhovateľa došlo skutočne k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného, pričom u odporcu preukázateľne došlo k zvýšeniu zárobku, jeho pomery, čo sa týka počtu vyživovacích povinností, sa nezmenili, tak isto sa nezmenili jeho rodinné pomery, stále žije so svojou družkou, ktorá sa tak isto podieľa na platení nákladov na domácnosť a ich spoločného syna. Podľa názoru súdu zvýšenie výživného na sumu 230,- eur je primerané tak potrebám navrhovateľa ako aj možnostiam a schopnostiam odporcu, a preto zvýšil výživné na uvedenú sumu. Navrhovateľ žiadal zvýšenie výživného od 01.09.2012, teda od nástupu na VŠ, súd prvého stupňa však s poukazom na ustanov. § 77 Zákona o rodine mu priznal toto výživné od podania návrhu, teda od 24.03.2014. Keďže došlo k zvýšeniu výživného zo sumy 83,- eur na sumu 230,- eur, je nesporné, že za obdobie od podania návrhu do dňa rozhodnutia vzniklo zameškané výživné, ktoré súd vypočítal a určil v sume 410,92 eur s tým, že za toto obdobie započítal platby, ktoré realizoval odporca nad rámec súdom stanoveného výživného. Zameškané výživné uložil odporcovi zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Z dôvodu, že navrhovateľ žiadal priznať výživné od septembra 2012 a tiež vyššie výživné, než mu súd priznal, vo zvyšku súd návrh zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 62 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania s poukazom na to, že úspech účastníkov konania v tomto prípade bol približne rovnaký.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporcu. V odvolaní uviedol, že je si vedomý toho, že výživné na navrhovateľa nebolo dávnejšie upravované, naposledy pred 5 rokmi matka dieťaťa žiadala zvýšenie, no v dôsledku hospodárskej krízy a faktu, že pracoval za 60% mzdu, súd výživné nezvýšil. Po skončení krízy začal na základe ústnej dohody s navrhovateľom dobrovoľne platiť zvýšené výživné v sume 150 eur mesačne. Od januára 2013 sa však jeho rodinná situácia zmenila, keď rodinný rozpočet klesol o 300 eur mesačne z dôvodu, že jeho družka bola preradená na pôvodnú pozíciu. Poukázal na to, že jeho príjem od poslednej úpravy výživného sa zvýšil zo 624 eur na 830 eur mesačne. Pokiaľ súd v rozhodnutí uviedol, že jeho príjem predstavuje 1038 eur, jedná sa o príjem priemerovaný s benefitmi a odmenami, s ktorými pravidelne mesačne nedisponuje. Poukázal na to, že odmeny používa na zaplatenie zákonného poistenia a údržbu auta, 13. plat používa na letné a prázdninové aktivity rodiny, 14. plat používa na vianočné potreby a zimné prázdninové aktivity rodiny. Z dokladovaného vyplýva, že za posledných 10 rokov sa jeho pravidelný mesačný príjem zvýšil o 200 eur mesačne, no rodinný rozpočet sa znížil o 300 eur mesačne z dôvodu zníženia príjmu jeho družky na 400 eur mesačne, z čoho prispieva na domácnosť a účty a na mal. M. iba minimálne, takže všetky jeho potreby zastrešuje

sám. Poukázal na to, že navrhovateľovi daroval finančné hotovosti, ako aj sadu pneumatík, na ktoré si musel požičať a následne splácať. Mal vedomosť o tom že navrhovateľ netrpí núdzou, keď jeho súčasný príjem predstavuje 620 eur mesačne, študuje v mieste svojho trvalého bydliska, žije a stravuje sa u matky, takže jeho náklady na základné životné potreby sú minimálne. Predmetné pneumatiky synovi zakúpil na športové auto, na ktorom niekoľkokrát do mesiaca jazdí z Bratislavy do Košice, kde má dom, ktorý mu zrekonštruovala matka. Namietal, že súd pri rozhodovaní nevykonal dokazovanie na zistenie pomerov matky navrhovateľa a pomerov jej súčasného manžela, pričom matka pred piatimi rokmi na súde preukázala, že jej mesačný príjem je 9958 eur. Uviedol, že súdom určené výživné v sume 230 eur mesačne je pre neho a jeho rodinu neúnosné a nad rámec schopností a možností. Doplatenie zameškaného výživného vo výške 410,92 eur je pre neho likvidačné a nereálne, nakoľko túto sumu nevlastní a musel by to riešiť pôžičkou.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Pokiaľ odporca v odvolaní uvádza, že príjem 1038 eur je príjem spriemerovaný s benefitmi a odmenami, poukázal na to, že súd mal k dispozícii výplatné pásky odporcu a na základe nich si vie odvodiť, aké sú jeho mesačné finančné možnosti. Pokiaľ odporca spomína, že 13. a 14. plat používa pre aktivity rodiny, zdôraznil, že je stále synom odporcu, čiže jeho rodina, nikdy však nebol pozvaný na letné alebo zimné prázdninové aktivity rodiny. Tvrdenie odporcu, že jeho mesačný príjem predstavuje 620 eur je nepravdivé. Takýto príjem nikdy nemal. Ani v prípade, že by sa odporcovi zvýšila vyživovacia povinnosť na sumu 230 eur mesačne, jeho mesačný príjem by nedosahoval hodnotu 620 eur. V súčasnej situácii nemá mnoho možnosti ako si privyrobiť, vo voľnom čase sa snaží zúčastňovať brigád. Uviedol, že odporca sa s ním prestal kontaktovať, keď mal šesť rokov, odvtedy mu ani raz nezavolať na narodeniny, ani na Vianoce, nemal potuchy či žije, či je v poriadku. Pokiaľ ide o príjem jeho matky, tento sa v porovnaní s predchádzajúcim obdobím podstatne znížil, nakoľko matka podniká, bolo pre ňu nevyhnutné v čase krízy vziať si niekoľko pôžičiek za účelom udržiavania konkurencieschopnosti na trhu. Dlhov sa dodnes úplne nezbavila a v súčasnosti nie je schopná sama pokryť všetky náklady súvisiace s jeho štúdiom a životom ako takým.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je čiastočne dôvodné.

Zákon o rodine (§ 62 ods. 1, 2, 5, § 75 ods. 1, 78 ods. 1 veta prvá) zakotvuje plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, a to zákonnú povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť, pričom obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich možností, schopností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov a pri určení rozsahu výživného súd prihliada k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného, a pri hodnotení týchto schopností, možností a majetkových pomerov povinného skúma, či sa povinný bez dôležitého dôvodu nevzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu, prípadne, či nevzal na seba neprimerané majetkové riziká. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

V danej veci súd prvého stupňa správne vyhodnotil a právne posúdil, že navrhovateľ je aktívne legitimovaný k podaniu návrhu na zvýšenie vyživovacej povinnosti zo strany odporcu, nakoľko v čase podania návrhu bol študentom 2. ročníka Vysokej školy medzinárodných a verejných vzťahov K., o.p.s. so zameraním na medzinárodné vzťahy a diplomáciu. Jedná sa o bakalárske štúdium, ktoré absolvuje navrhovateľ formou denného štúdia, pričom navrhovateľ štúdium vykonáva vo Vzdelávacom a konzultačnom inštitúte v G.. Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplýva, že naposledy bola upravovaná vyživovacia povinnosť odporcu k vtedy maloletému navrhovateľovi rozsudkom Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 13.11.2003, č.k. 25P/10/2000-66 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/77/04-81 z 19.10.2004, ktorým bola zvýšená vyživovacia povinnosť odporcu na vtedy mal. I. zo sumy 1500 Sk mesačne na sumu 2500 Sk mesačne, t.j. 83 eur. V tom čase maloletý I. navštevoval 6. triedu základnej školy, matka navrhovateľa dosahovala príjem 25.000,-

Sk,t.j. 829,85 eur. Odporca v čase poslednej úpravy výživného dosahoval príjem 18.800,-Sk, t.j. 624,05 eur, pričom okrem vtedy maloletého navrhovateľa mal ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. M., nar. XX.XX.XXXX. Žil v spoločnej domácnosti s družkou, ktorá mala vyživovaciu povinnosť k mal. S. X.. V súčasnosti matka navrhovateľa podľa jeho tvrdení dosahuje priemerný brutto mesačný zárobok 2.700 eur, okrem navrhovateľa inú vyživovaciu povinnosť nemá. Odporca dosahuje priemerný mesačný zárobok 1.038 eur, teda jeho príjem je v porovnaní s poslednou úpravou výživného o 414 eur vyšší. Odporca má naďalej vyživovaciu povinnosť k synovi M., ktorý má v súčasnosti 14 rokov, žije v spoločnej domácnosti so svojou družkou, ktorá podľa jeho tvrdení, dosahuje príjem 400 eur mesačne. V spoločnej domácnosti s nimi býva okrem syna M. aj syn družky z jej prvého manželstva. Z uvedeného je zrejmé, že na strane odporcu k zmene v osobných a rodinných pomeroch nedošlo, ako však už bolo vyššie konštatované, došlo k zmene v jeho zárobkových pomeroch, keď jeho príjem sa zvýšil o 414 eur mesačne. Vzhľadom na takto zistené pomery odporcu, ako povinného rodiča, odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že zmena pomerov na strane navrhovateľa odôvodňuje zvýšenie vyživovacej povinnosti odporcu k navrhovateľovi zo sumy 2.500,- Sk mesačne na sumu 200 eur mesačne s účinnosťou od 24.03.2014, t. j. od podania návrhu. Odvolací súd pri stanovení výšky výživného prihliadal na tú skutočnosť, že navrhovateľ študuje v mieste svojho trvalého bydliska, býva u svojej matky, takže náklady na cestovanie a bývanie nemá zvýšené. S poukazom na tú skutočnosť, že príjem odporcu je podstatne nižší (1.038 eur mesačne netto), ako príjem matky navrhovateľa (2.700 eur mesačne brutto) a tiež vzhľadom na skutočnosť, že matka navrhovateľa si svoju vyživovaciu povinnosť už neplní vo forme osobnej starostlivosti, je matka navrhovateľa povinná podieľať sa na výžive svojho plnoletého syna vo väčšom rozsahu ako odporca. Vychádzajúc zo zásady, že životná úroveň dieťaťa sa má rovnať životnej úrovni svojich rodičov a s prihliadnutím na odôvodnené potreby navrhovateľa odvolací súd dospel k záveru, že v schopnostiach a možnostiach odporcu je platiť zvýšené výživné v sume 200 eur mesačne. Táto suma spolu s výživným poskytovaným zo strany matky navrhovateľa (400 eur mesačne) zodpovedá odôvodneným potrebám navrhovateľa vzhľadom na jeho vek a potreby vyplývajúce z návštevy vysokej školy.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozsudku.

Pokiaľ ide o zročné výživné za obdobie od 24.03.2014 do rozhodnutia odvolacieho súdu, odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (ods. 2). Z vyjadrenia odporcu v konaní pred súdom prvého stupňa vyplýva, že až do mája 2014 platil navrhovateľovi dobrovoľne nad rámec súdom stanoveného výživného výživné v sume 100 eur mesačne. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd nemal dostatok podkladov pre určenie zročného výživného po rozhodnutí súdu prvého stupňa, bolo potrebné v tejto časti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť.

V ďalšom konaní súd prvého stupňa výsluchom účastníkov, prípadne oboznámením listinných dôkazov zistí výšku zročného výživného a opätovne o ňom a o spôsobe jeho zaplatenia ako aj o náhrade trov konania rozhodne.

Vysloveným názorom odvolacieho súdu je súd prvého stupňa viazaný (§ 226 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.